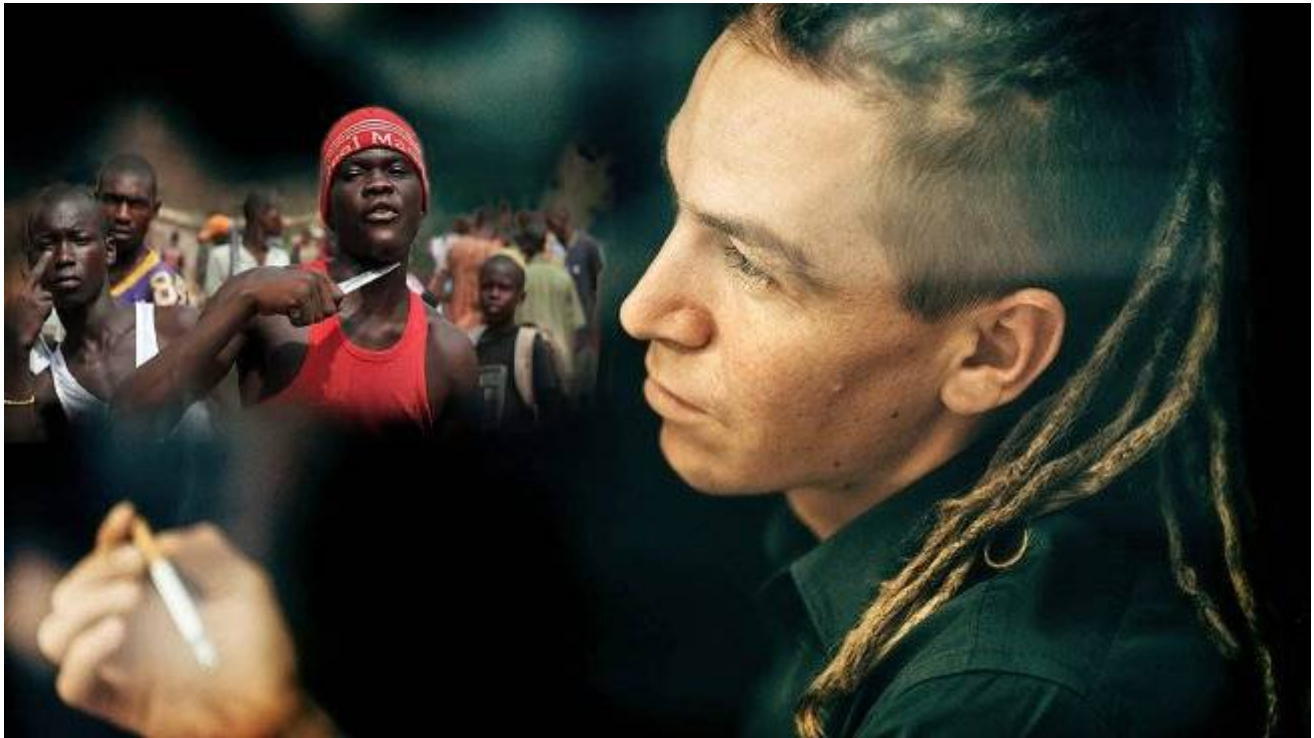

Známý analytik, sociolog, profesor Jan Keller: Voliči Pirátů si migranty rozeberou, je jich přece tolik. Biden a Putin? Vše jinak

- CZ24 News | 10. června 2021

„Německo naprosto nutně potřebuje ruský zemní plyn, pokud má dodržet předsevzetí ohledně ekologizace.“ Známý sociolog, bývalý europoslanec, profesor Jan Keller analyzuje události kolem dostavby diskutovaného plynovodu a aktuální zklamání Ukrajiny. „Kyjev je na vedlejší koleji,“ podotýká. K připravovanému summitu v Ženevě hovoří o tom, že u nás jsou sice politici a političky, kteří působí dojemem, že se vyloženě těší na třetí a poslední světovou válku, ale politici světového formátu si něco takového dovolit nemohou. Profesor glosuje i český střet Pirátů s hnutím ANO: „Pokud se nemýlí výzkumy volebních preferencí, je Pirátů a jejich sympatizantů tolik, že si migranty rozeberou iniciativně a zcela dobrovolně sami, na nikoho dalšího už se nedostane.“

Ukrajinci jsou zklamaní. Jako velmi nepříjemné překvapení popsal ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj nedávné rozhodnutí Washingtonu neuvolit sankce na firmu Nord Stream 2 AG, která vede projekt stejnojmenného rusko-německého plynovodu. O čem to, pane profesore, svědčí? Washington dlouhodobě stavbu kritizuje, proč dal od sankcí ruce pryč?

Člověk pochopitelně nevidí do diplomatického zákulisí. Ale evidentní je, že Německo naprosto nutně potřebuje ruský zemní plyn, pokud má dodržet předsevzetí ohledně ekologizace své země a celé Evropské unie. Jestliže se nemá do budoucna spoléhat ani na uhlí, ani na energii z jádra, příliš možností už nezůstává. Předlužená Evropa by si těžko mohla dovolit stát se energeticky závislou na americkém břidlicovém plynu. Je příliš drahý a o ekologii se v souvislosti s jeho těžbou a přepravou

nedá mluvit už vůbec. Navíc spousta firem a finančních institucí investovala do plynovodu tolik, že ústup od jeho dostavby by byl pro mnohé likvidační. Ukrajina by jim asi ztráty těžko kompenzovala.

Vznikající plynovod Nord Stream 2 má propojit Německo s Ruskem po dně Baltského moře bez účasti Ukrajiny. Podle Zelenského jde o „zbraň v rukách Ruské federace“. Nerozumí tomu, proč by náboje měly poskytovat Spojené státy. Může být Nord Stream 2 ruskou zbraní?

Význam Ukrajiny jako tranzitní země nepochybně poklesne. Zhorší se i její vyjednávací pozice v oblasti politické. V tomto smyslu se to zbraní může stát.

Zelenskyj se měl o tom, že USA nezablokují stavbu, dozvědět jen z médií a ne přímo od prezidenta Bidena. Jak hodnotit takové jednání? Jak píše ČTK, Bílý dům ale popis události prezidentem Ukrajiny zpochybňuje. Před předáním příslušné zprávy Kongresu podle něj americké ministerstvo zahraničí o obsahu informovalo ukrajinského velvyslance i „vysoce postavené činitele v Kyjevě“. O čem to svědčí?

Svědčí to o tom, že Kyjev je na vedlejší koleji. Ve druhé polovině dubna byla situace hroživá, někteří mluvili o tom, že je dokonce vážnější než v době Karibské krize. Americké válečné lodi se chystaly proplout Bosporem a směřovat ke Krymu. Objevovaly se spekulace, že „až vyschne step“, dojde k velkému konfliktu. Situace se přirostřovala až do okamžiku, kdy lodě USA změnilý kurz. To, že už se zašlo příliš daleko, si uvědomili ve Washingtonu, nikoliv v Kyjevě.

Do jaké míry hraje roli to, že si Spojené státy nechtějí pokazit vztahy s Německem, které, alespoň zatím, hodlá stavbu dokončit?

Pokazit si vztahy s Německem znamená pokazit si vztahy s celou Evropskou unií. To by bylo hodně nešťastné od prezidenta, který ujišťuje, že vztahy s EU chce oproti svému předchůdci naopak výrazně zlepšit.

Stavba je také součástí předvolební kampaně v Německu. Zelení a hlavně jejich kandidátka na kancléřku Annalena Baerbocková dává jasně najevo odmítavý postoj. Myslíte si, že pokud by Zelení sestavovali vládu, může být projekt ještě zastaven? Nebo je reálná vlastně jen koalice s CDU/CSU, takže bude spíš nakonec respektovat koaličního partnera? Ale jak se ke stavbě nakonec postaví případný budoucí kancléř Armin Laschet?

Tvrdit něco v opozici je jiné než realizovat to v pozici vládní strany. Kritika z úst opozice neohrožuje firmy, pracovní místa, pojišťovny ani banky. Strana, která převezme vládní zodpovědnost, si dobře rozmyslí, jestli všechny tyto instituce proti sobě poštvat. Navíc platí, že stavba potrubí Nord Stream 2 patří k předpokladům realizace ekologické politiky, kterou sami Zelení hlásají. I když u nich si člověk nemůže být nikdy tak úplně jistý, zda by jim vadilo, že sami sebe popřou.

To vše se děje ve světle nadcházejícího setkání prezidentů Ruska a USA v Ženevě 16. června. Co si podle vás může svět a hlavně Evropa od schůzky slibovat?

Důležité je, že se bude tato schůzka vůbec konat. To je asi významnější než to, k čemu konkrétně dospěje. U nás jsou sice politici a političky, kteří působí dojmem, že se vyloženě těší na třetí a poslední světovou válku, ale politici světového formátu si něco takového dovolit nemohou.

Do jaké míry podle vás zazní i téma Ukrajina? Ukrajinský prezident měl vyslovit i přání setkat se přímo s Bidenem, ale zatím k tomu zřejmě nedojde. A mimochodem, je

opodstatněná víra ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, že napětí na Donbasu může ukončit pouze vstup země do Severoatlantické aliance, přičemž vyzval NATO k přípravě plánu ukrajinského členství?

Domnívám se, že vstup Ukrajiny do NATO je asi tak aktuální jako přijetí Turecka do Evropské unie. U těch rozhovorů hrozí něco jiného, a to se netýká jen tématu Ukrajiny. Když se vedly rozhovory mezi velmocemi v dobách Korejské války, provedli lingvisté dodatečně jejich rozbor. Zjišťovali, že obě strany používaly sice stejná slova, ale připisovaly jim velice odlišný význam. Každá z nich si tentýž text interpretovala po svém a to, co na první pohled vypadalo jako naprostá shoda, se stávalo zdrojem dalších a dalších rozporů. Něco podobného může hrozit i teď.

Ještě k domácí politice. Na české politické scéně se do sebe pustilo hnutí ANO s Piráty ještě ostřeji než dřív. Slyšeli jsme, že Andrej Babiš nechce v Česku „žádný multikulturní fanatický Pirátostán“ a nechce „sdílet naši zemi“. Jenže o „legální sdílené ekonomice“ psal i sám Babiš ve své knize „O čem sním, když náhodou spím“. Jsou zde věty o budoucím sdílení aut, bytů a chat. Jde tedy o premiérův vlastní gól?

Nevím, jestli Andrej Babiš tu svoji knihu četl. Styl, jakým byla napsána, svědčí spíše o kompilaci několika autorů, z nichž někteří vycházeli z literatury, která byla módní naposledy tak v 70. letech minulého století. Některé její pasáže jsou natolik naivní, že Babiš by v těchto bodech shodu s Piráty určitě našel. V počtu vlastních gólů s ním sehraje šéf Pirátů nepochybně vyrovnaný zápas. Je přece doložen Bartošův výrok, kdy mu nevadí islamizace Evropy. On tvrdí, že od té doby změnil názor. Jistě, člověk může změnit názor v řadě věcí. Jestliže se během doby změnila situace, pak jsou takové změny pochopitelné a logické. Ale islamizace byla v době, kdy panu Bartošovi nevadila, pro Evropu právě tak vražedná jako nyní. Naprosto nic se na její hrozbě nezměnilo, spíše se stala ještě aktuálnější. Jestliže šéf Pirátů v tak zásadní věci přesto svůj názor změnil, můžeme očekávat, že pokud se dostane k moci, změni ho bez jakýchkoliv výčitek svědomí znovu. Začít tvrdit o černé, že je bílá, je přece tak jednoduché.

Vysvětlili podle vás Piráti uspokojivě své pozice ohledně daně z nemovitosti, nebo zde spatřujete důvod k obavám?

Zadlužení naší země je v současné době vysoké. Pokud se Piráti k moci dostanou, budou muset hledat zdroje státního rozpočtu. Nevím, kde je hledat budou. Jsem si však jist, že prosadit daň z nemovitosti je snadnější, než zrušit daňové ráje, nebo snížit objem dividend, které velcí zahraniční investoři odvádějí z naší země. Nemohu vědět, zda se Piráti budou snažit daň z nemovitostí skutečně prosadit. Ale vím, že pokud chtějí mít po volbách takovou sílu, aby ji prosadit mohli, musejí před volbami tvrdit, že ji prosadit v žádném případě nechtějí.

Piráti v pátek zaslali Babišovi předžalobní výzvu. Nelíbí se jim premiérova slova na twitteru, kde vysvětloval ono „sdílení“ ze své knihy tak, že mu jde o dobrovolnost. „Ne povinně, jak to mají v plánu Piráti, co chtějí nejdřív mapovat byty, zdanit přebytečné metry a pak vám tam někoho nastěhovat. Nejlíp nějakého migranta,“ napsal. Šel premiér v tomto vyjádření za hranu?

Nevím, z jakých informací vycházel pan premiér. Já osobně se neobávám, že by Piráti někomu nutili na byt a stravu migranta. Pokud se nemýlí výzkumy volebních preferencí, je Pirátů a jejich sympatizantů tolik, že si migranty rozeberou iniciativně a zcela dobrovolně sami, na nikoho dalšího už se nedostane.